

Jarzęcka, Joanna

Współpraca z zagranicą

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 28/3-4, 694-695

1983

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

200 publikacji historycznych, drukowanych w latach 1919—1939 na łamach „Wiadomości Farmaceutycznych”. 2) Praca zbiorowa pod redakcją J. Babicza, Z. Wójcika, T. Iliny, I. Fiedosiejewa pt. *Dzieje polskich, rosyjskich i radzieckich badań polarnych*. Wrocław 1982 (25,50 ark. wyd.). Jest to zbiór rozszerzonych referatów posympozjalnych w języku polskim i rosyjskim, dotyczących dziejów polarnictwa polskiego i rosyjskiego.

Oprócz tego wydano cztery numery „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki” — R. XXVII — wraz z bibliografią bieżącą historii nauki i techniki oraz rocznym spisem rzeczy (72 ark. wyd.).

Krystyna Bińkowska
(Warszawa)

III. WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Współpraca naukowa Instytutu Historii Nauki, Oświaty i Techniki z zagranicą miała w roku sprawozdawczym odmienny przebieg niż w latach ubiegłych. Znalazło to wyraz m. in. we współpracy prowadzonej w ramach porozumień między Polską Akademią Nauk i akademiami nauk innych krajów, która przybrała charakter jednostronny.

1. KRAJE SOCJALISTYCZNE

Wyjątkiem odbiegającym od tego zjawiska była — od lat przebiegająca najsprawniej — współpraca Instytutu z Czechosłowacką Akademią Nauk. Instytut gościł (przybyłych dla przeprowadzenia studiów badawczych) pracowników naukowych z obu instytutów czeskich, z którymi podpisał plany robocze na lata 1981—1985, tj. z Instytutu Pedagogicznego CzAN (temat: *Studium twórczości i wydanie dzieł J. A. Komeńskiego*) oraz z Instytutu Historii CzAN w Pradze (temat: *Polsko-czechosłowackie związki nauk społecznych, przyrodniczych i technicznych w aspekcie historycznym, XVII—XX w.*). W roku sprawozdawczym wynikła nawet (po raz pierwszy) pewna dysproporcja w wymianie osobowej między Instytutem i Instytutami czeskimi (3 tyg. wymienne wykorzystane przez Instytut Historii Nauki, Oświaty i Techniki w Czechosłowacji wobec 6 tyg. wykorzystanych przez drugą stronę w Polsce). Przykładem przebiegającej bez zakłóceń współpracy ze stroną czeską może być np. fakt ukończenia w roku sprawozdawczym (prof. T. Bińkowski) rozdziału do polsko-czeskiej pracy zbiorowej poświęconej recepcji i znajomości Komeńskiego na ziemiach polskich od XVII w. do 1980 r.

Współpraca realizowana przez Instytut w ramach porozumienia PAN i AN ZSRR przebiegała w sposób jednostronny, tj. ograniczyła się do wysłania 4-ch pracowników Instytutu w celach badawczych do ZSRR. Reprezentowali oni wszystkie trzy tematy planu roboczego podpisanego między Instytutem i Instytutem Historii Przyrodznawstwa i Techniki AN ZSRR w Moskwie (tj. *Historia polsko-rosyjskich i polsko-radzieckich związków naukowych; Badania nad historią przyrodznawstwa; Badania nad historią techniki*).

Zdecydowanie najslabiej przebiegała współpraca Instytutu z Instytutem Teorii, Historii i Organizacji Nauki w Berlinie (temat: *Wybrane zagadnienia z historii nauki, ze szczególnym uwzględnieniem XIX i XX w.*). Podobnie jak w roku ubiegłym nadal pozostaje w impasie współpraca Instytutu z Instytutem im. Karola

Sudhoffa w Lipsku, obejmująca — według podpisanej umowy — lata 1979—1983.

W ramach porozumienia między PAN i Bułgarską AN, jak również między PAN i Rumuńską AN, przydzielono instytutowi (w ramach wymiary bezdewizowej) dwa krótkie pobyty badawcze w tych krajach.

2. KRAJE KAPITALISTYCZNE

W ramach porozumienia między PAN i British Academy poza „poślizgowym” (z 1981 r.) przydziałem 2 tyg. wymiennych Instytut nie skierował do Wielkiej Brytanii ani nie przyjął stamtąd żadnej osoby.

Nadspodziewanie korzystnie przebiegała natomiast współpraca prowadzona w ramach umowy podpisanej przez Wydział I PAN i Ecole des Hautés Etudes en Sciences Sociales w Paryżu. Dzięki stosunkowo wysokiej liczbie miesięcy stypendialnych przydzielonych Instytutowi (łącznie 6 m-cy) czterech pracowników naukowych Instytutu miało możliwość przeprowadzenia we Francji prac badawczych: doc. K. Targosz, która dzięki przeprowadzeniu uzupełnień w archiwach francuskich, zdołała ukończyć książkę pt. *Jana Sobieskiego nauki, studia i peregrynacje*; doc. B. Jaczewski mógł opracować na podstawie zebranych we Francji materiałów rozdział pracy, poświęcony organizacji kontaktów naukowych polsko-francuskich po odzyskaniu niepodległości Polski w 1918 r.; pozostali stypendyści (dr D. Rederowa i dr J. Kozłowski) przeprowadzili niezbędne do ich prac kwerendy biblioteczne i archiwalne. Z kolei strona francuska wydelegowała do Instytutu (w ramach wymiany rządowej) dra G. Kouskoffa z Uniwersytetu w Angers, specjalizującego się w badaniu twórczości Frycza Modrzewskiego. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że dr Kouskoff był jedyną osobą przybyłą do Instytutu z krajów kapitalistycznych.

Mimo niesprzyjających warunków wyjazdowych w roku sprawozdawczym (np. osiemnaście — będących już w toku realizacji — wyjazdów, pracowników Instytutu za granicę nie doszło do skutku z różnorodnych przyczyn) pracownicy Instytutu uczestniczyli w konferencjach naukowych za granicą — organizowanych zarówno w krajach socjalistycznych, jak i kapitalistycznych. Należy tu wymienić: międzynarodową konferencję historyków oświaty zorganizowaną w Budapeszcie (prof. J. Miąso); konferencję nt. historii chemii na ziemiach czeskich w Liblicach (doc. S. Zamecki); konferencję nt. polskiego Renesansu zorganizowaną w Bloomington (prof. P. Czartoryski), konferencję zorganizowaną przez Papieską Akademię Nauk nt. gregoriańskiej reformy kalendarza (prof. J. Dobrzycki); międzynarodowej sympozjum komeniologiczne w Pradze (p. Wpływ J. A. Komeńskiego na myśl i praktykę pedagogiczną (prof. T. Bińkowski); konferencję redaktorów naczelnych czasopism wiodących z historii nauki i techniki — w NRD, w Berlinie (prof. I. Stasiewicz-Jasiukowa, mgr J. Jarzęcka).

Joanna Jarzęcka
(Warszawa)

POSIEDZENIA NAUKOWE ZAKŁADU HISTORII NAUK SPOŁECZNYCH

1

21 stycznia 1983 r. odbyło się zebranie Zakładu Historii Nauk Społecznych, na którym prof. Irena Stasiewicz-Jasiukowa przedstawiła referat pt. *Narodziny gramatyki. O kontekstach powstawania i warsztacie dzieła Onufrego Kopczyńskiego*.